

НАРОДЕНЪ БУДИТЕЛЪ

СЕДМИЧЕНЪ ЦЪРКОВНО-ОБЩЕСТВЕНЪ ВЕСТНИКЪ ЗА ХРИСТИЯНСКА ПРОСВѢТА И ИНФОРМАЦИЯ.

Всички ржкописи и суми да се изпращатъ до редактора свещ. Д. ПОПВАСИЛЕВЪ - Шуменъ.

АБОНАМЕНТЪ:
за година 50 лв.
предплатени на
два пжти.
БРОЯ 1 левъ.

ЗА ОБЯВЛЕНИЯ
се плаща по 1 левъ
на дума.

Благодарностъ.

Семейството на починалия **МАТЮ КАУКЛЪСКИ** отъ с. Бѣло-Копитово, Шуменско, заедно съ това на неговия братъ **ЗАИМЪ КАУКЛЪСКИ** отъ Шуменъ, изказватъ своята сърдечна благодарностъ на г. Окол. Началникъ Куцаровъ, на г. Подполковникъ Бъчваровъ, на адвокатитѣ Пеневъ и Георгиевъ, на г. г. Симеонъ Симеонъ, Гани Богдановъ, Георги Павловъ, на свещеницитѣ, които извършиха опѣлото и на всички други отъ града и околнитѣ села, които лично, телеграфически или писмено изказаха своята скръбъ поради загубата на скъпия имъ покойникъ или взеха участие въ погребението. Дължатъ най-сърдечна благодарностъ на свещ. Д. Попвасилевъ и на Председателя на Постоянната комисия г. Силвестриевъ за тѣхнитѣ хубави и дълбокопрочувствени речи, въ които изтъкнаха заслугитѣ на покойния 18 год. кметъ на с. Бѣлокопитово, като примѣренъ управникъ и незабвнимъ съпругъ.

23. XI. 1927 г.

с. Бѣлокопитово.

Отъ опечаленитѣ.

ИЗВѢСТИЕ.

Отъ 10 Октомври т. г. въ гр. Шуменъ се откри **справочно бюро „УЛЕСНЕНИЕ“** ЗА ВСИЧКИ

Интересующитѣ се г. г. могатъ да влѣзатъ въ връзка съ **БЮРОТО**. Бюрото се намира до магазинъ „Черно Море“ и „Бѣлата Мечка“ срещу Окржната Училищна Инспекция, улица „Христо Ботевъ“.

ИЗВѢСТИЕ

Съобщаваме за знание на почитаемитѣ господа, че открихме **клонъ отъ дружество „БИЛКА“** и разполагаме съ **всички лѣчебни треви — чайове противъ всѣкакви болести, — корени и семена.**

Магазина ни се намира срещу тютюневата фабрика на Картела до жболѣкаря Андрей Сърмовъ — Шуменъ.

Съ почитъ: магазинъ „Билка“.

Недоволство и критика.

Естествено нѣщо е човѣкъ да не бжде никога доволенъ въ този свѣтъ отъ онова, що има и може. Това недоволство е залога за прогреса на човѣчеството и на човѣка. Обаче има недоволство не въ ре-

да, неумѣстно, необмислено. Тежки сж условията на живота въ нашата страна по много причини. Поради това, у мнозина кипи недоволство. Всѣки намира себе си онеправданъ отъ близки, отъ съседи, отъ властъ,

отъ господари. Ще видишъ на всѣка крачка намръщени, озлобени лица, които сж готови да се нахвърлятъ върху първия срещнатъ човѣкъ, който случайно би имъ казалъ неприятна дума. Скрѣбното е това, че не се разсжждава сериозно, за да се види колко е общо, всенародно, нещастieto. Напротивъ, гледа се на кжсо, вижда всѣки само до своята пжтна врата и кипи отъ недоволство.

Не зная дали има държавенъ служителъ, отъ високо или низко стжпало, който да е доволенъ отъ онова, що му дава държавата. Слабо платениятъ нѣтъ служителъ завижда на добре платения, мрази тогава и ругае държавата, която „незнае какво прави“. Голѣмиятъ и добре платенъ служителъ вижда предъ себе си другъ повече напредналъ, злоби му се и пакъ казва: „Тая държава не знае какво прави“, съ които думи му се ще да каже: „Не разбира ли (тя), че тамъ е моето мѣсто“. И така на всѣка стжпка недоволство и критика. Частниятъ или държавенъ служителъ укорява своя господаръ, своя началникъ, че билъ несправедливъ къмъ него, че не зналъ да управлява. Всѣки въ кафенето, кръчмата, локала, всѣкжде, всѣкжде, кждето се събиратъ хора, неодобрява, критикува по-голѣмиятъ отъ себе си, че не може да ржководи, не може да управлява. А самиятъ този, що вѣчно неодобрява ржководството на отговорнитѣ хора, щомъ бжде поставенъ на отговорно мѣсто, често се оказва крайно неподготвенъ и

се тежко заплита въ незнание, па заплита и другитѣ.

Не остана свободно отъ манията да критикува и свещенството. Отъ свещеника по-голѣмъ, по-силенъ, по-отговоренъ е владиката. И нѣкои свещеници, създавайки си съ това кариера, сж се запретнали да атакуватъ владикитѣ. Тѣ се водятъ, види се, отъ принципа: обвинявай, за да не обвиняватъ тебе. Оноза, което не си позволяватъ да говорятъ и пишатъ свѣтски и чуждозѣрски хора и вестници, пишатъ го свещеници. И не забелязватъ тия „смѣлчаги“, че сѣчатъ клона, на който седатъ, че враговетѣ на църквата

(а тѣ сж легиони) се усмихватъ злорадо и на широко използватъ писаното срещу църковнитѣ ржководители.

Критиката е *полезна*. Но тя трѣбва да търси времето си и мѣстото си. Тя трѣбва да излиза отъ любещо сърдце. Несрѣтнитѣ въ живота, недоволнитѣ и празнодумцитѣ иматъ най-малко право да даватъ умъ на другитѣ и да не одобряватъ. Нашата мисль, нашата молба къмъ всѣкого, е: *Работи самъ съ всички сили! Свърждоточи се въ себе си! Залюби своята работа!* Има кой да управлява държава и църква.

Б Н. Балкански - София.

Сектантството---у насъ.

Изъ ржкописа на неотпечатената още книга: **Сектантството въ православната църква.**

II.

Отъ цитираниѣ пасажи изъ книгитѣ на Дъновъ се вижда, че неговото учение за Бога е пантеистично. За него Богъ не е личенъ духъ, а нѣкаква „вътрешна срѣда“, „вътрешно условие“, „вътрешна сила“. Въ него е примѣсено и индийското учение за „Нирвана“.

Учението му за „Св.Троица“ е само сборъ отъ противоречиви думи и сжждения, въ които нѣма никакъвъ смисль. Неговото учение е противотройността — *атимитаризмъ*, което учение е било оборено и осждено отъ първитѣ вселенски събори.

3. Личността на Исуса Христа.

Безъ Христа, като историческа личностъ и като Богочеловѣкъ, нѣма християнство. Христосъ е Богъ съвършенъ и човѣкъ съвършенъ, у когото двѣтъ природи сж съединени неслѣто, неизмѣно, нераздѣлно и неразлжчно.

Споредъ Дъновъ, „Исусъ Христосъ“, тия две думи означавали две различни точки. „Исусъ“ това е страдащия човѣкъ на земята, човѣшката душа, която страда, която изработва спасение. „Христосъ“ е човѣкътъ, който победилъ който служи на Бога, който е готовъ да се жертвува. Следователно всѣки може да бжде Исусъ и Христосъ. Затова самъ Дъновъ, като примѣсва това тълкувание за личността на Исуса съ учението на теософията за прераждането, нарича себе си „прероденъ Исусъ Христосъ!“ . . .

Значи, споредъ Дънова, Христосъ—Богочеловѣкътъ не е историческа личностъ, а единъ безличенъ принципъ, нѣкаква отвлечена идея. Христосъ билъ сжщество отъ мъжки и женски полъ (Многоцеленъ бисеръ стр. 7.)

4. За сътворението на свѣта.

Учението му за сътворение то на свѣта е една бърканица отъ заимствувани мисли изъ ученията за еволюцията (дарвинизма), и отъ теософското учение за прераждането на душитѣ.

Всичко се видоизмѣнява съ течение на времето: кристалтъ става диамантъ и се развива

ШУМЕНЪ.

Изъ болѣжнитѣ на г. Д. Божковъ, който споходи неотдавна гр. Шуменъ. Болѣжнитѣ сж печатани въ в. „Прѣпорочъ“.

Шуменъ се съвзема и напредва — и това не сж само думи. Вѣрно е, че тоя градъ е дълго билъ „изоставенъ“. Той има 24,000 население, отъ които 7,000 турци. Турскиятъ, или по-право, робскиятъ духъ до скоро тукъ се е държалъ. Всичко се е оставяло да върви, както си е вървѣло. Населението се е наднавало изключително на партийтѣ и тѣхнитѣ щабове. И партийнитѣ хора въ своитѣ агитации, наистина, всичко обещавали. Обещавали дори и рѣка да прекарагъ. По тоя начинъ дълги години съвсемъ малко е било направено за града, за неговото благоустройство и за благосъстоянието на населението.

Понеже всичко се очаквало отъ вѣнъ, отъ партийтѣ, или

държавата, днесъ най-хубавитѣ жглови мѣста на най-важнитѣ градски центрове сж притежание на вакжфитѣ, духовнитѣ наследници на старитѣ шуменски господари. И трѣбва да се плащатъ грамадни суми, ако общинската управа рече единъ день, по благоустройствени или други съображения, да отчуждава тия имоти.

По-сжщата причина градскиятъ домъ, който е почнатъ съ грандиозенъ планъ, преди 20 години, още не е довършенъ. Едва сега е отдаденъ на търгъ за 5 милиона и половина, за да бжде довършено това голѣмо предприятие, което, би хъ казалъ, ще даде другъ видъ на града. То е въ центъра на града, на самия площадъ, дето сега видѣхъ шуменския пазаръ, наредъ съ красивия воененъ

клубъ, построенъ по инициатива на покойния полковникъ Тепавичаровъ, който полковникъ, прочетъ, е оставилъ добри спомени въ Шуменъ не само съ постройката на военния клубъ, но и съ залѣсяване на околноститѣ и съ опазване на хиляди декари градски гори.

Все по сжщата причина, т. е., защото сж чакали нѣкоя външна сила да имъ урежда града и живота, шуменци и до сега нѣматъ чиста и достатъчно вода. Въ Шуменъ водата се продана на *драмъ*. Всѣки гражданинъ, който иска да си прокара вода въ кжщата, купува я на *драмъ* за вѣчни времена. Раздава се по опредѣлена на „драма“ доза чрезъ малки и голѣми тржби Чешмитѣ сж вакжфски. Тая водопроводна система е останала отъ турско време. Отъ онова време нѣкои кжщи си запазили правото, да иматъ въ дворищата си нѣкакви маслаци (отвори), които могатъ да от-

варятъ и затварятъ при нужда. И това, види се, произволно бърникане на водопроводнитѣ тржби става причина да се замърсява цѣлата водопроводна мрежа, каквато сжществува, и шуменци страдатъ постоянно отъ тифузна епидемия. „Тифусътъ“, каза ми единъ приятелъ, върлува въ Шуменъ постоянно, както чумата въ Индия! . . .

Но шуменци скоро ще се справятъ съ това зло. Тѣ вече сж разбрали, че сами трѣбва да бждатъ ковачи на собственото си здраве и на собственото си благоденствие. Азъ нѣма да говоря за това, което тѣ предприематъ за подобрене материалното състояние на града чрезъ рационално експлоатиране на голѣмитѣ си полски имоти и мѣри. Нѣма да посочвамъ какво правятъ тѣ за създаване на разни индустрии въ града, дето вече сж ангажирани много работни и особено женски работни рж-

це, благодарение на които индустрии почти не сж останали безработни хора при тоя голѣмъ напливъ отъ бѣжанци въ Шуменъ (цѣлъ кварталъ отъ бѣжанци е вече построенъ) и следъ закриване на тютюневитѣ складове, работницитѣ на които сж били оставени на улицата. Нѣма да говоря и за лозята, за възстановяването на които се влагатъ много сили и амбиции.

Ще се спра само на едно рѣдко по своя социаленъ и демократически духъ и съ голѣмъ размахъ предприятие, каквото е *Шуменската популярна банка*. Тая банка днесъ за днесъ върши чудеса. Тя ще издигне Шуменъ. Или по-право шуменци ще се издигнатъ чрезъ нея. Защото цѣлиятъ почти Шуменъ днесъ е въ банката. Банката представлява Шуменъ. Шуменци, когато говорятъ за популярната банка, казватъ просто: „банката“.

Азъ не се съобразихъ да

въ растение, въ животно и т. н. т. (Великденъ стр. 15).

Значи учението на Дънова съвършено отрича библиейското гледище за сътворението на свѣта отъ Твореца—Богъ.

5. Ангели и дяволи

Защо ангелитъ служатъ на хората? Дъновъ отговаря: Защото едно време, когато тѣ били въ нашето положение, като хора на земята, ние сме били въ положение на животни и сме имъ служили, затова тѣ ни дължатъ много и сега Господъ ги кара да ни се отплащатъ (Сила и животъ стр. 139).

Разликата между човѣцитъ и ангелитъ е толкова голѣма, колкото единъ главоушъ (малко жабче), отъ които се образува жабата и единъ човѣкъ. Отъ гледището на ангелитъ ние сме още жабчета (пакъ тамъ стр. 26).

За злитъ духове—дяволитъ Дъновъ казва: „Бждете увѣрени въ едно нѣщо: ония, които спжватъ пѣтя Господенъ, това сме ние—хората; дяволитъ не спжватъ пѣтя Господенъ (Сила и животъ, стр. 10).

6. Учение за човѣка

Споредъ библиейското учение, човѣкъ се състои отъ душа и тѣло. Тѣлото е материално и умира следъ смъртта ни,—а душата е безсмъртна.

„И ще се върне прѣстѣта въ земята, както бѣ, а духътъ ще се върне при Бога, който го е далъ. (Екл. 12.7) Християнството не признава никакво прераждане на душата.

Дъновъ учи, че човѣкътъ първоначално не е билъ грамаденъ, а микроскопически, но благодарение на постепеното развитие и прераждане е дошелъ до това положение. Когато се доразвие и доусъвършенствува, ще се доближи до Бога, своя първоисточникъ. За да може човѣкъ да се издигне трѣбва да измѣни формата на своята глава, тогава ще мине въ чина на ангелитъ („Новото основание“ стр. 29).

„Защо животнитъ днесъ ходятъ на четири крака?—Защото волята имъ е въ контрастъ съ проявлението на Бога,

(Следва)

Необузданъ Шовинизмъ.

Изъ „Църковенъ вестникъ“.

Необузданъ шовинизмъ хвърля всѣки день кърваво покривало върху многострадална Македония и Добруджа. Гърци, сърби и ромъни се мжчатъ да затриятъ всичко българско въ поробенитъ отъ тѣхъ земи: тѣ искатъ да задушатъ потомцитъ на онѣзи, които дадоха просвѣта на славянитъ и безъ подвизитъ на които славян-

ството днесъ едва ли би съществувало като културно племе по лицето на земята. Потомцитъ на св. Братя Кирилъ и Методий днесъ нѣматъ възможностъ да говорятъ на своя езикъ, да се молятъ въ свои храмове.

Не стига дето горещи сълзи оросяватъ сега всички пѣтица, дето преди години, даже при турцитъ, кръшни хора сж се виели подъ сладкитъ звуци на кавала и звънливъ смѣхъ се е отеквалъ въ потайнитъ кришници на величественитъ планини или се е сливалъ нежно съ лазура на широкитъ простори. Това не задоволява вече новитъ властители на тѣзи български краища. Плющи свирепи камшикъ въ затворитъ и полицейскитъ участъци, покосява безброй жертви куршумътъ... а Европа, културна Европа, създава толкова институти за защита на малцинствата, мълчи. Обществената съвестъ въ Европа все още мълчи, защото е или приспана отъ случайния успѣхъ въ войната или пѣкъ се намира подъ контрола на победителитъ...

Въ Скопския затворъ лежатъ 20 македонски студенти. Среду тѣхъ започва да се разглежда дѣло. На подсждимата скамейка сж изправени не атенатори, разбойници и четници, а студенти, чиято единствена вина е, че сж българи, и че у тѣхъ били намѣрени при обиска разни български книги. Съ други думи, както казва единъ нашъ журналистъ, на подсждимата скамейка въ Скопие е поставена преди всичко българската книга, българскитъ езикъ, българската култура, българското съзнание, българщината изобщо.

Изъ църковнитъ обряди.

Годежъ и обручение.

Браковетъ обикновено се предшествуватъ отъ годежъ. Подъ думата годежъ се разбира домашното уговаряне на бждация бракъ и отъ страна на родителитъ или настойницитъ на момъка и момата. Следъ това домашно обжждане и провѣряване взаимното желание на младитъ да встъпятъ въ бракъ, годежътъ се обявява публично. Но понеже годежътъ е едно отъ условията на законния бракъ, то споредъ действащия църковенъ законъ, той „може да има сила предъ духовната властъ само когато е извършенъ въ присѣствието на достопочтени свидетели и при участието на енскійскія свещеници“. Въ противенъ случай, ако една отъ странитъ се откаже отъ него, другата нѣма основание да апелира предъ църковната властъ. Когато свещеникътъ

взема участие при годежа, необходимо е да се погрижи за съставяне на писменъ актъ, въ който да се отбележи съгласието на родителитъ, а така сжщо и взаимното желание на младитъ и тѣхната възраст.

По-рано е имало обичай, заедно съ годежа, да се извършва и обручение. Обручението обаче не е само едно тържествено обещание предъ църквата на две лица за встъпване въ бждаци браченъ съюзъ а е частъ отъ самото тайнство Брака. Канонитъ на църквата не признаватъ законенъ брака на ония лица, които по-рано сж били обручени съ други, защото обручението е почти равносильно на вѣнчаването. Поради това обручалната връзка може да бжде развѣрзана само отъ църковната властъ. Споредъ 22-то правило на Василия Великия обручената мома може да бжде свободна само тогава, ако нейниятъ обрученикъ я отпусне, т. е. ако й даде разводъ. Като гледа така на обручението, църквата въ настояще време забранява извършването му, освенъ при вѣнчаването на сгоденитъ, тъй като то е нераздѣлна частъ на тайнството. По този начинъ се избѣгватъ и възможнитъ бракоразводни дѣла по обручение.

Споредъ църковнитъ постановления вѣнчаването трѣбва да се извършва: 1) непременно оене, 2) въ църква и 3) въ присѣствие на свидетели. Най-удобното време за тайнството е да се извършва предъ обѣдъ, до като младоженцитъ не сж вкусили храна. Предварително трѣбва да се изповѣдатъ и причастятъ и следъ тава да се сподобятъ съ великата тайна на Брака, която ги прави „два въ плоть едину“. Ясно е, следователно, че най-удобното мѣсто за вѣнчаването е въ храма Божии. Има случай, обаче, при които бракътъ може и трѣбва да се извърши и въ кжши. Особено пѣкъ вѣнчаването на второ и третобраченитъ, съюзитъ на които по скоро сж печални обряди отколкото тържества. Споредъ най-новитъ наредби на църквата, незаконноживущитъ, кога пожелаатъ да се вѣнчаятъ, ако и да сж първобрачни, тайнството се извършва непременно въ кжши, като наказание за досегашното имъ извѣнбрачно съжитие.

Една знаменита стогодишнина.

На 30. того, срѣда, щесе отпразднува 100 годишнината отъ рождението на стария поетъ-революционеръ Петко Рачевъ Славейковъ.

Значението на този празникъ е общонародно. Неговиятъ смисълъ е ясенъ и скжпъ

за всички ония, които въ тоя день виждатъ не една календарна дата, а подвигана голѣмия българинъ, който свързва името си съ идеалитъ и стремежитъ на българското племе. Този день буди възторжени чувства на признателностъ и преклонение предъ свѣтлата паметъ на оня, който половинъ вѣкъ съ чудно безкористие съеше у млади и стари, неучи и просвѣтени, семейна на просвѣта, себеприщане и чувство на дългъ къмъ Родината. Неговото будно обществено чувство дава цена на живота му и насочва силитъ му по най-достойния пѣтъ за човѣка да работи за благото на своя народъ. Богато надарената личностъ на дѣдо Славейковъ и днесъ остава единъ отъ най-свѣтлитъ примѣри въ новата ни история.

Въ Шуменъ празненството ще стане по следния редъ.

Днесъ въ всички училища последнитъ два часа ще се посвѣтятъ на поета. Всѣко училище за себе си ще устрои утро съ беседа. Ученицитъ отъ I прогимназия ще устроятъ своето утро въ църковния салонъ.

Въ срѣда, 30. XI, сутринята въ 9 1/2 часа въ църквата „Св. Възнесение“ ще се отслужи панихида за покойника. На панихидата е натоваренъ да говори свещ. Д. Попвасилевъ. Отъ църква ученици, учители и граждани ще се отправятъ въ процесия начело съ музика за салона на градското читалище. Тамъ ще се даде утро съ беседа отъ учителъ.

Следъ обѣдъ, при хубаво време, ще има за ученицитъ хоро предъ II прогимназия.

Презъ деня ще бждатъ свободни отъ работа всички чиновници и училищата. Магази-нитъ не ще се затварятъ.

ХРОНИКА.

Миналата недѣля градската Пожарна команда отпразднува своя патроненъ празникъ. Въ двора на командата се отслужи молебенъ. Въ празненството взе участие Доброволческата Пожарогасителна дружина „Спасителъ“. Следъ молебена командата устрои демонстрация. Даденъ бѣ сигналъ за пожаръ. За 45 секунди 5-тѣ пожарогасителни машини и др. коли бѣха впрегнати и готови за пѣтъ. Командата е направила голѣмъ успѣхъ въ кжсото време откакъ нейнъ командиръ е вещиатъ по това дѣло Кънчо Карастояновъ. Предъ гоститъ командирътъ на командата изтъгна голѣмата нужда отъ пожарнитъ команди. Изтъгна, че колкото растатъ нашитъ градове на ширина и етажи, толкова по-често

и поопасни ставатъ пожаритъ, съ това расте нуждата отъ редени и модернизираны жарни команди. Той се напва, че общинскитъ съветъ гражданството не ще остави командата въ онова първобитно състояние, въ каквото бѣше до неотдавна.

Настоятелството

църквата „Св. Възнесение“ въ града известява на християнитъ, че е предприело да направи оградата около църквата да построи чешма въ двора на църквата, да устрои не приветливия до сега църковенъ дворъ хубавъ паркъ и пр. Въ връзка съ това се съобщава, че мраморнитъ плочи съ надписи на погребени въ църковния дворъ християнитъ ще бждатъ изправени въ красива редица, за да образуватъ стена-памятникъ отъ източната страна на църквата срещу олтаря. За да стори всичко това, настоятелството се нуждае отъ значителни парични срѣдства. Умоляватъ се онѣзи семейства, които иматъ тукъ погребени покойници, пѣкъ и които нѣматъ, но желаятъ да се разукраси църковния дворъ да внесатъ въ църковната каса каквото имъ е възможно. Ако 1300 кжши отъ района на църквата внесатъ по 10 лева, ще се получи сума, съ която църковния дворъ наистина ще се превърне въ разкошенъ паркъ. Настоятелството се надява.

Отъ църк. н-ство.

Г-нъ Хр. Калдаръмовъ отъ града вмѣсто курбанъ за здраве на Архангеловъ день подари на братството „Св. Възнесение“ сумата 250 лв. за беднитъ християни. Настоятелството му изказва сърдечна благодарностъ.

Въ недѣля, следъ обѣдъ въ 4 часа, въ църковния салонъ ще има беседа върху Евангелието. Салонътъ ще бжде добре отопленъ. Входъ свободенъ за всички.

Въ Естландия чрезъ референдумъ е забранена продажбата на спиртни пития презъ държавнитъ празници, срѣда и петѣкъ на страстната седмица, Великденъ, първи май, Петдесетница и Коледа. Работи се усилено да се постигне сжщото и за изборнитъ дни.

Въ последнитъ дни на месецъ Юлий въ Ленскъ, Северна Африка, се е състоялъ единъ международенъ конгресъ на християнскитъ социалисти. Участвали сж представители отъ Франция, Швейцария, Белгия и Англия. Конгресътъ е билъ устроенъ отъ баптистката църква въ Ленскъ. Социалиститъ отъ Лиевенъ сж направили едно тържествено посрещане на всички конгресисти.

питами отъ кога съществува тази банка и кой е нейниятъ организаторъ. Но това, което разбрахъ за нея, то прави честъ и на основатели и на сегашнитъ и ръководители.

Банката има капиталъ 6 милиона, влогове 32 милиона, съ 2400 кооперации. За четири години е издала 4200 спестовни книжки.

Посетихъ любезния и многоенергичния директоръ на тая банка г-нъ Драгомиръ Шоповъ. Бѣше около 8 часа сутринята. На вратата на стаята му е написано съ едри букви:

— Влизай безъ да чукашъ! Азъ влѣзохъ безъ да чукамъ. Стояхъ при него половинъ часъ. Презъ това време влѣзоха „безъ да чукашъ“, българи, турци, руси. На всички бѣ служвано веднага съ голѣма любезностъ и безъ никакви разтакания.

Това ми направи силно впечатление:

— Банката е тѣхна, на кооп-

ператоритъ, каза г. Шоповъ. Защо ще трѣбва да чукашъ като влизашъ въ своята банка. Ние сме само служители на тѣхната банка.

При това, ние сме кооперация. Трѣбва да спечелимъ сърдцата на хората къмъ кооперативното дѣло. Какъ иначе ще ги спечелимъ, ако не съ любезностъ, съ услужливостъ и акуратностъ?

Тия умни думи на г. Шоповъ ме наведоха веднага на мисълта:

— Ето какъ трѣбва да се печелятъ сърдцата на хората и къмъ голѣмата кооперация, която се казва българска държава. На всички врати на държавнитъ учреждения, сжщо така, би трѣбвало да бжде написано:

— Влизай безъ да чукашъ!

— Влизай при всѣки директоръ на учреждение, при всѣки началникъ на отдѣление, при всѣки управителъ, при всѣки народенъ представителъ, при всѣки министъръ!

Когато всѣки българинъ се

чувствува въ държавата тъй, както шуменци се чувствуватъ въ своята популярна банка, тогава и по-инакъ ще бжде обичана България и действително ще бжде поставена „надъ всичко“. Но кога ли и кой ли ще влѣе въ главата на нашата тежка бюрократия съзнанието, че не гражданитъ сж за чиновницитъ, а чиновницитъ—за гражданството и че всѣки чиновникъ, отъ най-малкия до най-голѣмия, е длъженъ да бжде любезенъ, услужливъ и акуратенъ, когато трѣбва да се послужи на кой да било гражданинъ, тъй както прави директорътъ на Шуменската популярна банка? Защото, най-сетне, чиновничеството има интересъ да спечели гражданството, безъ което нито чиновничество, нито държава може дълго или поне нормално да съществува.

Като е дума за чиновничеството и за неговитъ задачи въ държавата, струва ми се не е безвременно да се помисли,

дали и то не трѣбва да минава известни задължителни курсове, както това става съ организитъ на полицията, и дали всѣки чиновникъ не трѣбва да държи задължителенъ изпитъ най-напредъ за благонравие и социално възпитание преди да му се възложи каквато и да била държавна или общинска служба?

Най-важна работа, която е извършила тая година Шуменската популярна банка, то е електрическото освѣтление което е дадено на града по нейна инициатива. Наистина тукъ има и други капитали. За електрическото освѣтление на Шуменъ сж вложени отъ държавата 2,000,000, отъ банката 500,000, общината е записала 1,200,000, постоянната комисия 600,000, кооператори сж записали 1600 дѣла. Но всичката работа се ръководи отъ банката. При нея има специална дирекция за това. Тя едушата на тая голѣма инициатива, която е почната на 15 мартъ т. г.

а свършена на 15 септемварий. До сега е прокарана 38 километра освѣтлителна мрежа съ 750 инсталации по кжши и учреждения. Освѣтени сж и казармитъ, които сж намѣрили голѣма смѣтка да се откажатъ отъ своята частна електрическа инсталация и да се присѣдинятъ къмъ градската мрежа. Намира голѣма смѣтка и държавата, която срещу лихвитъ на своя вносъ освѣтлява сега всички свои учреждения въ Шуменъ.

Популярната шуменска банка замислюва да вземе най-живо участие и за прокарване новата водопроводна мрежа, която ще избави Шуменъ отъ постоянната тифузна епидемия. Увѣренъ съмъ, че това ще стане, защото шуменци сж банката. Банката си направила въ едно кжсо време разкошно здание за 2 милиона. Издигнала юзини за единъ милионъ и половина. Доурежда електрическата мрежа. Ще уреди и водопровода. Това ще бжде най-голѣма честъ и гордостъ за нея.